

Licht, Leven en Liefde in elk Atoom

De Theosofie heeft het over het leven, dat we in alle dingen aantreffen en de grondslag vormt van ons bestaan. De mens vervult hierin een speciale rol. Hij heeft de krachten van het universum tot zijn beschikking, die hij onzelfzuchtig moet gebruiken in liefde en eenheid met de natuur.

De oude aanroep van Annie Besant, "O verborgen leven, O verborgen licht en O verborgen liefde" geeft dit kernachtig weer.

Onwetendheid heeft ertoe geleid dat de praktijk ver af staat van het doel van de aanroep van Annie Besant en dat we de aarde behoorlijk hebben verwaarloosd. Toch hebben oude culturen, zoals de Mayacultuur, of die van de Tolteken duidelijk inzichten getoond die goede richting uit wijzen. De stormachtige ontwikkeling van de fysica in de 20^e eeuw, van Heisenberg, via Einstein, Schrödinger, Bohm naar de moderne kwantumfysica heeft onweerlegbaar aangetoond dat wij ons niet meer kunnen verschuilen achter de muren van wat wij als concrete stof ervaren. Een blik in de subatomaire wereld overtuigt ons ervan dat alles met elkaar verbonden is en dat de waarnemer rechtstreeks invloed heeft op hetgeen hij waarneemt.

De verantwoordelijkheid van de mens voor zijn omgeving en de mogelijkheid die te veranderen is hierdoor serieus toegenomen.

Zijn wij in staat onze krachten te bundelen en op juiste wijze te richten?

Veel bijeenkomsten van de Theosofische Vereniging beginnen met de aanroep van Annie Besant:

**O hidden Life, vibrant in every atom;
O Hidden Light, shining in every creature;
O Hidden Love, embracing all in Oneness;
May all who feel themselves as one with Thee,
Know they are therefore one with every other.**

Vertaald in het Nederlands, luidt de tekst:

*O Verborgen Leven, trillend in elk atoom;
O Verborgen Licht, stralend in ieder wezen;
O Verborgen Liefde, alles omvattend in Een Zijn;
Moge ieder die zich een voelt met U,
Zich daarom een ook weten met elk ander.*

De komende 45 minuten zal ik de verbinding proberen te leggen tussen de boodschap die de versregels van de aanroep ons brengt en de scheppende krachten in de natuur. Daarbij gebruik makende van een aantal significante opvattingen in de kwantumfysica, de waarschuwingen en de opvattingen die Erwin Laszlo ons brengt en de oude leer, waaronder de Theosofie.

De aanroep

Oorspronkelijk is deze tekst door Annie Besant in begin 1923 opgeschreven en sindsdien is iedere Theosoof ermee bekend geraakt¹. De tekst is zelfs op muziek gezet. Ze schreef de tekst ten behoeve van de leden die meehielpen aan de Broederschapscampagne in Zuid-India. Ze schreef de regels voor dagelijks gebruik, voor de ochtend en voor de avond. Hoewel ze geen meditatie of mantra wilde voorschrijven is deze tekst dat uiteindelijk wel geworden.

---

¹ The Theosophist, Volume 97, June 1976 – O Hidden life by Joy Mills
Theosofia, augustus 1997 – vertaling Louis Geertman.

Het is opmerkelijk hoeveel organisaties buiten de Theosofie deze tekst gebruiken in al dan niet gewijzigde vorm². Het zijn direct verwante organisaties zoals de Olcott School in Chennai, de Vrij Katholieke Kerk, maar daarnaast ook veel nieuwe tijdsbewegingen, en christelijke organisaties die zich wat meer van het centrum van de doctrine af bewegen.

De betekenis van deze aanroep is verstrekkend, want het legt een aantal zaken bloot die verborgen zijn, zoals de aanroep duidelijk maakt. Hoezeer is deze aanroep nog van toepassing op het dagelijks leven, op de wetenschap. Laat het volgende een verdiepend beeld vormen.

O hidden life, vibrant in every atom

De belangrijkste verwijzing naar verborgen leven in elk atoom – buiten de standaard theosofische lectuur uiteraard – vinden we in de fysica en vooral in de kwantumfysica.

Brian Swimme (1950), een fysicus uit Californië is uit de universitaire wereld gestapt, omdat men daar, volgens hem, nog vasthoudt aan de instelling van Plato: "vergeet de aarde en de kosmos, houd je alleen bezig met wetmatigheden". De mens heeft behoefte aan een nieuw en ruimer wereldbeeld, dat uitstijgt boven de begrensde denkbeelden van het christendom, het boeddhisme of de Griekse filosofie.

De moderne wetenschap is doorgedrongen tot de essentie van het functioneren van het heelal, de fundamentele krachtenvelden die overal aanwezig zijn beheersen de creatieve krachten van de individuele mens, maar ook die van de atomen, moleculen, melkwegstelsels, planeten, sterren en ecosystemen³. Brian deed deze uitspraak in 1984.

Zijn boek "*Ontwakend heelal*" gaat over een dialoog tussen Thomas en Junior. Thomas is de oudere en Junior is de jongere zoeker. Het bijzondere van het boek zijn de opmerkelijke conclusies van de schrijver, zoals:

29 De aarde ontwaakt door de menselijke geest

37 De fundamentele kracht op kosmische schaal is de aantrekkingskracht tussen alle melkwegen. Brian noemt die aantrekkingskracht liefde.

42 Menselijke liefde is een afgeleide hiervan

52 Wij zijn het zelfbewustzijn van de aarde

55 De kracht die het leven en zijn schept, overdenkt in ons haar mysterie

120 Een atoom is een zelf

125 We denken nog niet in totale systemen. Een belangrijke waarschuwing, want zolang we op ons eigen niveau blijven denken, zullen wij naar die wetten blijven functioneren.

Brian vergelijkt ons met de eerste micro-organismen die zuurstof toevoegden aan de atmosfeer. Nadat het zuurstofgehalte op 21% procent was gekomen, gingen deze micro-organismen door met produceren; dit werd hun fataal. Zij verloren hun dominantie en zonken naar diepe plaatsen in zeeën en meren (p.123).

139 Een nieuwe levenswijze voor de menselijke soort verandert de toekomst van de aarde. Dit is niet nieuw, we doen dit al honderden miljoenen jaren⁴.

Samengevat geeft Brian dus aan hoe alles met elkaar verbonden is, dat het atoom bewustzijn heeft en dat wij hierin een sleutelrol vervullen. Hij geeft aan - de oorspronkelijke tekst van het boek dateert uit 1984 – dat een (radicaal) andere levenswijze, een andere wijze van denken, de toekomst van de aarde zal veranderen. Wij moeten onze taak dus serieus opnemen.

Een citaat uit de Tsjandogya oepanishad:

Toen zeiden de vuren onder elkaar: De leerling heeft zich ingespannen. Hij heeft goed op ons gepast. Kom laat ons hem leren. En zij zeiden tot hem:

---

² Zomaar een greep uit internet 2008 – Engelse taal

³ Ontwakend Heelal van Brian Swimme p. 9-10 Uitg. Bres Amsterdam 1987 ISBN 90-6229-019-1

⁴ Bewerkt naar aantekeningen 1988 van Mw A.P. Meijer-Gerhardt

Brahman is leven. Brahman is vreugde. Brahman is ruimte. Toen zei hij: ik begrijp dat Brahman leven is. Maar vreugde en ruimte begrijp ik niet. Zij zeiden: Vreugde is hetzelfde als ruimte. Ruimte is hetzelfde als vreugde. Toen legden zij hem het leven en ruimte uit⁵.

Leven en ruimte, daar gaat het om in het volgende gedeelte. In de Tsjandogya Oepanishad beschrijven de vuren aan de leerling de paradox van leven en ruimte. Het is die paradox die Werner Heisenberg bezighield en hem tot de conclusie deed komen dat hij zich distantieerde van de standaard beschrijving van elektronen binnen een atoom in termen van positie en snelheid. Hij verving de beschrijving door een veel abstracter stelsel⁶.

Uiteindelijk lukte het Heisenberg, om met Bohr en Schrödinger (en anderen) een kwantumtheorie op te stellen. Die theorie is inmiddels wijd bekend geraakt en in populaire werken terecht gekomen zoals de Tao van de Fysica, De Dansende Woe Li Meesters, Het nieuwe Denken en andere boeken.

De theorie is in dit bestek interessant en staat bekend als de Onzekerheidsrelatie van Heisenberg en bestaat uit een wiskundige verzameling relaties die bepalend zijn voor de mate waarin de standaardbegrippen toepasbaar zijn op atomaire verschijnselen en de grenzen afbakenen die aan het menselijk voorstellingsvermogen in de subatomaire wereld zijn gesteld.

De wetenschapper kan niet langer de functie innemen van afstandelijke objectieve waarnemer zoals hij dat in de atomaire wereld wel kon. In de subatomaire wereld beïnvloedt hij ten gevolge van de meetprocessen de eigenschappen van de objecten die hij waar neemt. Want hij maakt deel uit van die wereld die hij waarneemt.

Afhankelijk van de wijze van waarnemen, was het deeltje een golf en was de golf een deeltje. Waar gaat het in feite om: een complete uitwisselbaarheid tussen materie en energie.

Het EPR Experiment

De EPR-paradox (de afkorting staat voor Einstein, Podolski en Rosen) spreekt een fenomeen aan dat voorspeld wordt door de kwantummechanica. Dit fenomeen staat bekend als kwantumverstremeling. Het experiment is bedoeld om te laten zien dat metingen die uitgevoerd worden op in de ruimte gescheiden delen van een kwantumsysteem, schijnbaar een onmiddellijke invloed op elkaar kunnen hebben. Dit effect staat nu bekend als niet-lokaal gedrag. Om dit te illustreren, beschouwen we een vereenvoudigde versie van het EPR-gedachte-experiment, zoals gegeven door David Bohm.

Het experiment heeft een inburgeringscursus gevolgd in de kwantumfysica, want er zijn vele variaties op het oorspronkelijke thema (theorema), zoals het al dan niet vast kunnen leggen van:

- plaats en snelheid
- deeltjes of golfkarakter
- de kernspin van een fotonenpaar

Volgens Einstein was er een conflict tussen de volgende stellingen van de kwantummechanica:

- Bij een experiment kunnen twee deeltjes ontstaan met identieke eigenschappen, ook na langere tijd.
- De uitkomst van een meting aan een deeltje heeft een statistische onzekerheid die principieel niet te voorspellen is (dit bracht Einstein tot de uitspraak dat God niet dobbelt).

---

⁵ Tsjandogya Oepanishad. Oepanishads (pag. 32-33) – Ir J. A. Blok. Uitgeverij A.N. Kluwer Deventer 1950

⁶ Het nieuwe denken – Fritjof Capra. Uitgeverij Contact Amsterdam 1988 ISBN 90-254-6766-0

- Van een deeltje kan nooit tegelijk de positie en de impuls (massa x snelheid) nauwkeurig worden gemeten, de onzekerheidsrelatie van Heisenberg. Wordt de positie nauwkeurig bepaald, dan is de impuls onnauwkeurig, en andersom.

Van die derde stelling heeft iedereen gehoord. De waarnemer bepaalt het waargenome. Er is echter nog meer. We hadden het namelijk over die twee deeltjes.

Twee fotonen uit een fotonenpaar blijven altijd met elkaar verbonden. Elk deeltje heeft een draaiing van de kern (kernspin) die tegengesteld is aan het andere deel van het paar. Dat wil zeggen dat de kernspin van het ene deeltje altijd op die van het andere deeltje is afgestemd. Als je de deeltjes uit elkaar haalt, dan verwijderen ze zich met de snelheid van het licht van elkaar.

Verander je de kernspin van het ene deeltje, dan verandert ogenblikkelijk de kernspin van het andere deeltje. Communicatie tussen beide deeltjes moet dan tenminste tweemaal de lichtsnelheid overbruggen. En dat kon volgens Einstein binnen de wetten van ons huidig driedimensionaal universum niet. Toch is de verbinding altijd daar.

Samengevat geeft het EPR-experiment dus aan dat de waarnemer niet los gezien kan worden van het waargenome en dat er in dit geval een onderlinge relatie of interdependentie bestaat met wat we waarnemen. De uitwerking van het EPR-experiment toont ook aan dat de wederzijdse beïnvloeding onmiddellijk plaatsvindt en dat afstanden daarin geen rol spelen.

O Hidden Light, shining in every creature

Yehi Or – Er zij licht en er was licht, staat er in Genesis. De lettercombinatie is niet zomaar een zestal letters; er behoren klanken bij, die letterlijk de dienovereenkomstige trilling tot aanzijn brengen⁷. De schepper sprak deze woorden en drukte zichzelf hiermede uit in ieder wezen. De mens doet dit op veel lager niveau ook.

Laten we zien wat Joy Mills ervan zegt.

Joy Mills⁸ zegt: met het verborgen licht wordt bedoeld het innerlijk licht van de Hoogste Werkelijkheid, van Ishvara, de gemanifesteerde Godheid, die aanwezig is in ieder schepsel.

Het zich uitdrukken in ieder wezen is dus een noodzakelijke actie van de Godheid, want de eenheid wordt zich bewust door zich uit te drukken in de veelheid. De Godheid leert zich kennen door de veelheid en wij leren de Godheid kennen door vanuit die veelheid naar de eenheid te gaan. De weg van onze bewustwording verloopt dus via de weg van de veelheid naar de eenheid. Wij hebben onze medemens, de medeschepselen, de Aarde dus hard nodig voor onze eigen bewustwording.

Vooralsnog zijn we nog niet ver gevorderd op dit pad. We beschouwen de omgeving als iets dat voor ons eigen nut en voor de bevrediging van onze eigen behoeften gebruikt kan worden. De mateloze exploitatie van de hulpbronnen van de Aarde benadrukken het zelfzuchtige gebruik en leiden uiteindelijk tot het failliet van de mensheid. We zullen alle zeilen bij moeten zetten om een corrigerend ingrijpen van deze zelfde Aarde – een traumatische ervaring die de hedendaagse crisissen in de schaduw zet -, te voorkomen, zegt Erwin Laszlo⁹.

Samengevat is de mens als kopie van zijn schepper begiftigd met dezelfde gaven, maar op lager niveau. We gebruiken onze gaven echter nog voor buitengewoon profane doeleinden.

Het Chaospunt

Ervin Laszlo is de President en oprichter van de Internationale Club van Boedapest, die over de gehele wereld projecten ondersteunt die gericht zijn op een duurzame

⁷ The Heart of the fountain – Joseph Dan Oxford University Press ISBN 0-19-513978-X

⁸ O Hidden Life ...', an Exposition by Joy Mills, Adyar 1994

⁹ Het chaospunt – De wereld op een tweesprong – Ervin Laszlo ISBN 90-202-8448-7

samenleving. Hij is auteur van *Het Chaospunt*, *Kosmische visie*, *Bezielde Kosmos*, *Je kunt de wereld veranderen* en *Het Akashaveld*.

Ervin Laszlo behandelt in zijn boek *"Het Chaospunt"* de diverse symptomen van de genadeloze exploitatie van de Aarde, een ziekte van onze planeet die misschien nog genezen kan worden.

De symptomen bestaan onder meer uit terrorisme, armoede, criminaliteit, culturele tegenstellingen, milieuvervuiling, epi- en pandemieën, die vanuit de oude manier van denken bestreden worden. Een goed voorbeeld is de terreurbestrijding: het terrorisme aan sich wordt niet bestreden, maar de terroristen. Het terrorisme moet verhinderd worden door te verhinderen dat terroristen hun lafhartige plannen uit voeren¹⁰.

Het is vergelijkbaar met de strategie die wordt gevolgd om kanker te bestrijden; de methode vergeet dat het organisme buiten de groep kankercellen ook is aangetast. Bestrijding heeft geen zin en leidt uiteindelijk tot de dood van het organisme.

De constatering dat er kankercellen zijn, leidt tot bestrijding hiervan. Maar de vraag waarom er kankercellen zijn, wordt niet gesteld. Waarom veranderen cellen in kankercellen? In de vergelijking met het terrorisme: oorlog voeren voor olie of oorlog voeren voor Allah is niet de oorzaak van de ziekte waaraan deze wereld leidt. Het is het verouderd denken – verkeerd denken. We lopen hier tegen het paradigma aan van de oude reductionistische visie.

Erwin Laszlo en Radha Burnier zijn het vaak met elkaar eens.

Theosofia nummer 2 van 2 maart 1988 laat Radha Burnier aan het woord, in een artikel "Broederschap en Altruïsme". Radha zegt:

We moeten onderscheid maken tussen het persoonlijke denken en het denken dat neigt naar universaliteit. Het persoonlijk denken is het op afgescheidenheid gerichte denken, het denken dat de wetenschap de laatste eeuwen heeft beheerst. Capra noemt dit in een van zijn boeken het reductionistische denken. Het is het denken dat alles analyseert en opdeelt in steeds kleinere eenheden".

Het universele denken waar Radha Burnier op doelt, poogt die grenzen te overstijgen, stijgt uit boven eerzucht en persoonlijke begeerte en polariteit. Het probeert te zien vanuit een onpersoonlijk en universeel standpunt.

Theosofia nummer 2 van april 1989 laat wederom Radha Burnier aan het woord in "Oproep aan de leden tot een holistische benadering". Radha Burnier gaat in op de oppervlakkigheid van het denken, de fragmentarische benadering van de wereldproblemen. Zij stelt zich op het standpunt dat deze denkwijze volstrekt onjuist is. Enerzijds wordt die oppervlakkigheid in de hand gewerkt door allerlei vormen van afleiding, genot, publicaties en consumptieartikelen. Anderzijds wordt het fragmentarische denken in de hand gewerkt door de specialisatie van de mens, opgelegd door de maatschappij. Om het geheel te kunnen overzien – het geheel van menselijk leven, het geheel van een probleem, het geheel van een bloem, vogel of mens – is een diepgaande innerlijke verandering nodig, een verschuiving van ons denken naar een andere dimensie.

Duidelijke taal van Radha en hoezeer behandelde zij een probleem, dat later in andere vorm uitgebreid in het boek van Laszlo aan de orde komt.

Laszlo beschrijft in 2006 de mateloze consumptiemaatschappij die leidt tot economisch onhoudbare toestanden en onrechtvaardige verdeling van de hulpbronnen van de Aarde. Een mens heeft 1,7 hectare landbouwgrond tot zijn beschikking, als alles naar rato zou zijn verdeeld. De Amerikaan gebruikt door zijn consumptiegewoonten 10,3 hectare. Ter vergelijking de inwoners van Bangladesh 0,5 hectare. Met de vervuiling is het nog erger gesteld: de gemiddelde Amerikaan belast het milieu twee keer zoveel als iemand uit

---

¹⁰ Het Chaospunt – pag.31

Zweden, drie keer zoveel als een Italiaan, 13 keer zoveel als een Braziliaan, 35 keer zoveel als een Indiër en 280 keer zoveel als een Haïtiaan¹¹.

Zomaar een greep uit de veelheid van informatie die het boek biedt. De oplossing van het probleem ligt dichterbij dan gedacht.

Ga eens naar <https://www.footprintcalculator.org/> en doe mee met de ecologische quiz over het al dan niet milieubewust leven¹². De quiz geeft bij elke vraag direct terugkoppeling over de invloed van de ingevulde gegevens op de eigen footprint. Dit geeft de gelegenheid te spelen met de cijfers en te zien waar de grootste winst te behalen valt.

Samengevat: we leven vanuit het materialisme en stellen het persoonlijk denken centraal in plaats van aandacht voor het collectief te hebben. We kijken naar de buitenkant en doen aan symptoombestrijding. Dat moeten we dus niet doen, zegt Radha Burnier. De Theosofie leert ons te kijken naar de oorzaken, door een holistische levenswijze te propageren. De sleutel tot de oplossing ligt dichterbij dan gedacht.

Laszlo geeft in zijn boek het Chaospunt aan dat het vijf voor twaalf is, maar geeft naast de waarschuwing ook een mogelijke oplossingsrichting aan:

1. Hij spreekt over de oude beschaving en over de nieuwe beschaving. Het overgangspunt ligt rond 2012. In de periode van 2005 – 2012 (het beslissingsvenster) zullen beslissingen van de mensheid om creatief en flexibel de problemen aan te pakken van cruciaal belang zijn.
2. Er bestaat een veld van nulpuntenergie. Dit is ontstaan met of direct na de big bang. Dit veld bevat alle informatie over en met betrekking tot de mensheid en alle wezens die tot ons eigen systeem behoren (= ruimer dan moeder Aarde alleen). Wij hebben op diverse manieren toegang tot deze informatie. Later noemt hij dit veld ook wel het Akashaveld.

Alle informatie over het hele universum is – van het ontstaan af – dus beschikbaar.

David Bohm zegt hierover in Wholeness and the Implicate Order:

Elk deeltje, hoe gering ook, bevat alle informatie die aanwezig is in de totale kosmos.

Theosofisch gezegd:

Het verborgen licht dat aanwezig is in elk atoom is de volledige aanwezigheid van het universum in elk fragment.

Het is een kwestie zich hiervan bewust te worden, waardoor ons handelen bepaald wordt.

Waardoor wij bewust worden van die ene bron, het ene licht dat ons allen verbindt.

Samengevat: als de mens zich bewust wordt door zich naar het licht te richten, dan ontdekt hij de bron die ons allen verbindt. Hij moet daar volgens Laszlo wel haast mee maken.

O Hidden Love, embracing all in Oneness

Annie Besant heeft het hier over verborgen liefde. Net als verborgen leven en verborgen licht moeten wij zoeken naar de verborgen liefde. Dit is de boodschap waarmee wij op pad gaan.

Het gaat niet om de uiterlijke liefde maar om een andere vorm van liefde. In het boek: Een kwestie van hebben of zijn (grondslagen voor een nieuwe levensoriëntatie in de consumptiemaatschappij)¹³ geeft Erich Fromm een belangrijke aanwijzing. Erich Fromm (1900 – 1980) was socioloog en psycholoog en heeft veel geschreven over de psychologie van de Maatschappij.

In zijn boek beschrijft hij twee soorten liefde:

1. De liefde die datgene bemint dat zij kan bezitten. Deze liefde is nooit zeker van haarzelf en zal altijd om haar bezit strijden.

---

¹¹ Het Chaospunt – pag. 47 en 48

¹² Myfootprintcalculator werkt ook

¹³ Een kwestie van hebben of zijn – Erich Fromm. Uitgeverij Bijleveld Utrecht. ISBN90 6131646

2. De liefde die liefheeft om niet; gewoon omdat ze nu eenmaal lief moet hebben. Deze liefde is niet bang voor het verlies van haar bezit. Ze bezit niets en is daardoor de erfgename van het al.

Hij heeft het ook over het hier en nu. Het leven op het ontmoetingspunt van verleden en toekomst; de aanvaarding van het leven zoals het is. Het doen wat gedaan moet worden. Eenvoudige woorden, maar met een diepe theosofische lading.

We hebben een bondgenote op dit gebied: Gaia. Volgens James Lovelock is de levende biosfeer (die hij Gaia noemt) een bewust organisme dat er niet is om door ons geëxploiteerd te worden als landbouwgrond, maar het is er om het klimaat en de chemie van de Aarde te ondersteunen. Dat wil niet zeggen dat er geen landbouw mag worden verricht, maar genadeloze exploitatie door de grote monocultuur van de huidige landbouw is desastreus. Het zal uiteindelijk het ecosysteem en dus de mensheid vernietigen¹⁴.

Het is in dit licht interessant te zien dat alles is gebaseerd op wetten, op cycli. De Maya kalender geeft 2012 aan als einde van een grote cyclus. Het gaat hier om de samenstand van de zon met het centrum van de Melkweg en het markeert zowel het einde als het begin van de cyclus van 26.000 jaar. De Maya zijn daar niet rouwig om, want we zullen als mensheid een grote sprong voorwaarts maken.

Er zal in het tijdperk vanaf 2012 een stortvloed aan nieuwe informatie en energie losbarsten die voeding geeft aan de vermenigvuldiging en regeneratie van het leven op aarde. Eenvoudiger gezegd: de vruchtbaarheid wordt tot een punt van overbelasting opgevoerd om zo de transformatie te bevorderen¹⁵.

Samengevat: we staan in het geweld van onze eigen verwoesting, de reactie van Gaia en de natuurwetten die opvoeren naar een transformatie. Verlaat have en goed, steek de handen uit de mouwen, door te doen wat gedaan moet worden.

**May all who feel themselves as one with Thee,
Know they are therefore one with every other.**

Zijn wij in staat met onze theosofische kennis juist te handelen? Zijn wij in staat zo met de scheppende krachten van de natuur om te gaan dat zij niet voor de vernietiging van het huidige ecosysteem, maar voor het herstel hiervan werken?

In dit verband is het interessant de literatuur over de "oude religie" te bestuderen en de Geheime Leer, met name deel III. Deel III van de Geheime Leer geeft voor de onderzoekende lezer de sleutel, mits hij het op de juiste manier kan lezen. De Oude religie propageert een harmonisch samengaan met de natuur. De Kelten waren op alle niveaus met de schepping verbonden. Ze probeerden altijd in evenwicht te zijn met de natuur, omdat ze begrepen dat ze alleen dan de ware harmonie konden vinden. In de natuur bestaat immers geen kanker, geen multiple sclerose, geen osteoporose¹⁶.

Voor de oude religie is de Aarde niet anders van substantie dan geest (herkennen we hier de wetten van de kwantumfysica?). Het is slechts een andere uiting van de goddelijke energie of levenskracht¹⁷.

De oude Kelten wisten dus met deze energieën om te gaan. Maar geldt dit ook voor de moderne mens?

De moderne mens heeft deze goddelijke energie nog steeds tot zijn beschikking. Hij gaat er dagelijks mee om, staat er mee op en gaat er mee naar bed. Maar zolang hij er zich niet bewust van wordt, niet mee een voelt, blijft hij buitenstaander. De energie werkt dan wel maar onafhankelijk van zijn wil. Hij kan deze energie niet gebruiken om zijn

---

¹⁴ The revenge of Gaia – James Lovelock

¹⁵ Het einde van de Maya kalender 2012 – John Major Jenkins. Ankh Hermes – ISBN90 202 8224 7

¹⁶ Het Keltische levenswiel – Andy Baggot. Ankh Hermes – ISBN 90 202 8251 4

¹⁷ De oude religie – Vivianne Crowley. Uitgeverij Spirit – ISBN 90 215 8152 3

leven te harmoniseren, om in eenheid te leven met alle krachten van de natuur en met alle wezens in de natuur.

Concluderend vinden we de Theosofische boodschap terug in de huidige wetenschap en met nadruk in de kwantumfysica, maar ook in de oude wetenschap van de natuurvolkereen zoals de Kelten, de Maya's, Tolteken en dergelijke.

De essentie

Ik wil de voordracht beëindigen met een citaat uit het boek Nada Brahma, dat verwijst naar de oepanishads, zonder exact de bron te noemen.

De essentie van alle wezens is de aarde

De essentie van de aarde is het water

De essentie van het water zijn de planten

De essentie van de planten is de mens

De essentie van de mens is de rede

De essentie van de rede is het heilige weten

De essentie van het heilige weten is het geluid van het woord en de klank

De essentie van het woord en de klank is OM¹⁸

---

¹⁸ Nada Brahma – Joachim-Ernst Berendt. East West Publications 1990 (pag. 13). ISBN 90-70104-65-2